

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 77, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

**SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV
(prvopodpisani Jože Tanko)**

Ljubljana, 8. november 2017

**DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
dr. Milan Brglez, predsednik**

**I. PREDLOG ZA ZAČETEK POSTOPKA ZA SPREMEMBO USTAVE REPUBLIKE
SLOVENIJE Z OSNUTKOM USTAVNEGA ZAKONA**

Podpisane poslanke in poslanci Državnega zbora Republike Slovenije na podlagi prvega odstavka 168. člena Ustave Republike Slovenije predlagamo Državnemu zboru Republike Slovenije, naj začne postopek za spremembo Ustave Republike Slovenije.

Predlagamo spremembe besedila 103. člena Ustave Republike Slovenije, in sicer tako, da se za veljavnost volitev predsednika republike določi vezanost na volilno udeležbo. Smiselno podobno, kot je to pri zakonodajnem referendumu. S predlagano spremembo Ustave Republike Slovenije se tako določa večja stopnja legitimnosti volitev, ki sledi instituciji predsednika Republike Slovenije.

Predstavniki skupine poslank in poslancev:

Pri obravnavi v Državnem zboru in Ustavni komisiji bo predlog predstavil in dodatno obrazložil podpisani poslanec mag. Branko Grims.

Obrazložitev:

Podpisane poslanke in poslanci predlagamo, da Državni zbor sprejme predlagano ustavno spremembo, na podlagi katere bi veljavnost volitev predsednika Republike Slovenije vezali na volilno udeležbo volivk in volivcev. Predlagana ustavna sprememba tudi sledi namenu in naravi 3. člena Ustave Republike Slovenije, in sicer, da ima v Sloveniji oblast ljudstvo. Državljanke in državljani jo izvršujejo neposredno in z volitvami, po načelu delitve oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno. S predlagano spremembo oziroma dopolnitvijo Ustave Republike Slovenije se utrjuje stopnja legitimnosti, ki jo institucija predsednika republike nesporno potrebuje.

Demokratska ureditev sodobne države je utemeljena na volitvah, ki so neposreden izraz politične volje vseh volivk in volivcev in se skladno s 3. členom Ustave Republike Slovenije izvršuje neposredno. Gre za neposredno sodelovanje in udeležbo v postopku politične volje, ki jo je potrebno utrditi.

Institucija predsednika Republike Slovenije je po Ustavi Republike Slovenije umeščena v parlamentarni sistem. Naša ustava je določila neposredne volitve predsednika Republike Slovenije. Z neposrednimi volitvami je na podlagi načela ljudske suverenosti predsednik republike v parlamentarnem sistemu dobil posebno legitimnost. Zato tudi potrebuje visoko stopnjo legitimnosti.

Zato predlagamo spremembo, da je za predsednika republike kandidat izvoljen z večino veljavnih glasov, pod pogojem, da za tega kandidata na volitvah glasuje najmanj petina vseh volivcev. Predlagana sprememba z vezanostjo veljavnosti neposrednega odločanja volivk in volivcev na kvorum smiselno sledi ureditvi, kot jo določa Ustava Republike Slovenije za zakonodajni referendum in sicer »Zakon je na referendumu zavrnjen, če proti njemu glasuje večina volivce, ki so veljavno glasovali, pod pogojem, da proti zakonu glasuje najmanj petina vseh volivcev.« (četrti odstavek 90. člena Ustave Republike Slovenije). Zagotovo mora predsednik republike, ki je neposredno izvoljen, doseči za svojo izvolitev najmanj enako legitimnino, kot jo kot prag za veljavnost odločitve volivcev za zavrnitev posameznega zakona na referendumu določa ustava. Tudi pri volitvah v Državni zbor Republike Slovenije je določen prag v višini 4% za vstop v državni zbor (peti odstavek 80. člena Ustave Republike Slovenije).

Predlagana sprememba Ustave Republike Slovenije bi imela pozitivne posledice za stanje v državi in za mednarodni ugled države. Pozitivna posledica bi bila tudi v tem, da bi se zaradi rokov tudi prej pristopilo k izvedbi volitev in aktiviranju k volilni udeležbi. S tem bi omogočili vzpostavitev trdnih temeljev za višjo kvaliteto življenja državljanov in državljanov.

S predlagano spremembo se bo tudi prispevalo k preglednosti volitev predsednika republike in utrditvi ugleda same institucije z osebnostjo in primernostjo kandidatov in kandidatov za predsednika republike. Tako bi v ospredje prišla tudi utrditev vloge predsednika Republike Slovenije.

II. OSNUTEK USTAVNEGA ZAKONA O SPREMEMBAH USTAVE REPUBLIKE SLOVENIJE

I.

V Ustavi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 47/13) se spremeni oziroma dopolni naslednja določba:

1. Besedilo 103. člena se spremeni, tako da se glasi:

»(volitve predsednika republike)

Predsednik republike se izvoli na neposrednih, splošnih in tajnih volitvah.

Za predsednika republike je kandidat izvoljen z večino veljavnih glasov, pod pogojem, da za tega kandidata na volitvah glasuje najmanj petina vseh volivcev.

V kolikor večina iz prejšnjega odstavka ni dosežena tudi v ponovljenem glasovanju na volitvah predsednika republike, predsednik državnega zbora razpiše ponovne volitve za predsednika republike.

Predsednik republike je izvoljen za dobo petih let, vendar največ dvakrat zaporedoma. Če se mandatna doba predsednika republike izteče med vojno ali med trajanjem izrednega stanja, mu mandat preneha šest mesecev po prenehanju vojnega ali izrednega stanja.

Za predsednika republike je lahko izvoljen le državljan Slovenije.

Volitve za predsednika republike razpiše predsednik državnega zbora najkasneje šest mesecev pred potekom mandatne dobe prejšnjega predsednika.

Mandatna doba sedanjega predsednika se lahko podaljša do izpolnitve pogoja iz prvega odstavka tega člena.

Predsednik republike se izvoli najprej štiri mesece in najkasneje 15 dni pred potekom mandatne dobe prejšnjega predsednika.«

II.

1. Določbe zakonov in drugih predpisov ter splošnih aktov, ki niso v skladu s spremembami ustave, določenimi s tem ustavnim zakonom, je treba uskladiti najkasneje v 30. dneh po uveljavitvi tega ustavnega zakona.
2. Ta ustavni zakon začne veljati z razglasitvijo v Državnem zboru.

III. Obrazložitev:

K 1.:

S predlagano spremembo 103 člena Ustave Republike Slovenije predlagamo, da se volitve predsednika republike in izvolitev veže na udeležbo na volitvah, podobno, kot je to pri referendumu. In sicer je za predsednika republike je kandidat izvoljen z večino veljavnih glasov, pod pogojem, da za tega kandidata na volitvah glasuje najmanj petina vseh volivcev. V kolikor večina iz prejšnjega odstavka ni dosežena tudi v ponovljenem glasovanju na volitvah predsednika republike, predsednik državnega zbora razpiše ponovne volitve za predsednika republike. Predlagamo tudi, da se posledično glede na spremembo z določitvijo kvoruma, opredeli tudi rok, kdaj se razpišejo volitve za predsednika republike, in sicer jih razpiše predsednik državnega zbora najkasneje šest mesecev pred potekom mandatne dobe aktualnega predsednika.

IV. ČLEN USTAVE REPUBLIKE SLOVENIJE, KI SE SPREMINJA**103. člen****(volitve predsednika republike)**

Predsednik republike se izvoli na neposrednih, splošnih in tajnih volitvah.

Za predsednika republike je kandidat izvoljen z večino veljavnih glasov.

Predsednik republike je izvoljen za dobo petih let, vendar največ dvakrat zaporedoma. Če se mandatna doba predsednika republike izteče med vojno ali med trajanjem izrednega stanja, mu mandat preneha šest mesecev po prenehanju vojnega ali izrednega stanja.

Za predsednika republike je lahko izvoljen le državljan Slovenije.

Volitve za predsednika republike razpiše predsednik državnega zbora. Predsednik republike mora biti izvoljen najkasneje 15 dni pred potekom mandatne dobe prejšnjega predsednika.

Priloga:

- podpisi poslank in poslancev:

Jože Tanko

Anja Bah Žibert

Franc Breznik

Nada Brinovšek

Jelka Godec

dr. Vinko Gorenak

mag. Branko Grims

Eva Irgl

Janez Janša

Danijel Krivec

Suzana Lep Šimenko

Tomaž Lisec

dr. Anže Logar

Žan Mahnič

Bojan Podkrajšek

mag. Marko Pogačnik

Marijan Pojbič

mag. Andrej Šircej

Ljubo Žnidar